

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-05-23

Vår referens

Josefin Levander

IT-specialist

josefin.levander@malmo.se

Utvecklingsplan för IT och digitalisering 2025

SN-2024-773

Sammanfattning

Servicekommittén har i Riktlinjer för IT och digitalisering (KF 2021-03-31 § 100) fått i uppdrag att ta fram en flerårig utvecklingsplan utifrån förvaltningarnas behov. Inriktningen i planen kan sammanfattas med ett ökat fokus på kompetens och implementering jämfört med tidigare utvecklingsinsatser där nyetablering av teknologier har varit i fokus. IT- och cybersäkerhet har också en framträdande roll i utvecklingsplanen. För att förverkliga insatser och aktiviteter krävs en utökad ram som äskas separat i budgetskrivelsen. Den goda grund som byggts upp under åren i form av teknologier och digitaliseringskompetens, förutsätter att man i förvaltningarna tillförs eller frigör resurser åt verksamhetsnära digitalisering och ett ökat nyttjande av kommungemensamma plattformar och tjänster. Först då kan vi se de stora effekterna i staden, för såväl medarbetare som invånare.

Förslag till beslut

Servicekommittén föreslår att kommunstyrelsen godkänner utvecklingsplanen för IT och digitalisering 2025.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Utvecklingsplan för IT och digitalisering 2025
- Utvecklingsplan 2025 Kommungemensam IT och digitalisering

Beslutsplanering

Servicekommitténs ordförandeberedning 2024-05-28

Servicekommitténs arbetsutskott 2024-06-11

Servicekommittén 2024-06-18

Beslutet skickas till

Servicekommittén

Avdelningschef för IT och digitalisering

Ärendet

Kommungemensam IT och digitalisering ska stärka den verksamhetsnära utvecklingen

Under åren 2021-2024 har många insatser gjorts för att etablera teknik som möjliggör digitalisering. Denna grund finns nu etablerad och innehåller exempelvis digital identitetshantering, e-underskrift, digital post, utvecklings- och automationsverktyg, säkerhetsmekanismer, data- och analysförmåga. I den verksamhetsnära utvecklingen kan dessa komponenter användas i olika kombinationer för att skapa nya eller förbättrade tjänster för invånare och medarbetare. För att detta ska ske krävs två saker, dels centralt resurs- och kompetensstöd, dels att medarbetare i förvaltningarna ges tid att arbeta med digitalisering och verksamhetsutveckling.

Fokus för 2025 års plan handlar, baserat på ovanstående, därför inte så mycket om teknik utan om kompetensförstärkning både hos stadens förvaltningar och på IT- och digitaliseringsavdelningen (ITD). Konkret innebär det färre stora utvecklingsprojekt och fler införandeprojekt i samarbete mellan förvaltningarna och ITD. För flera områden i planen pågår utredningar eller förstudier som ska mynna ut i konkreta aktiviteter.

Effektivisering och nationalisering av den kommunala digitaliseringen

Offentlig sektor går mot en tid där de ekonomiska resurserna ska räcka till fler och större behov. Kommunerna beräknas behöva låna alltmer de kommande åren och det ekonomiska utrymmet minskar (Utblick Malmö 2023). Samtidigt som effektiviseringsstrycket på offentlig sektor ökar sker en nationalisering kopplat till digitalisering. Sveriges kommuner förväntas gå i samma riktning och arbetar därför för att ta vara på potentialen i ett stärkt kommungemensamt digitaliseringsarbete. Arbetet som går under namnet ”Handslag för digitalisering”, omfattar förutom en gemensam vision, ett fundament till gemensam plan och prioriterade samarbets-områden. Exempelvis driver initiativet på för att fler kommuner, myndigheter och andra aktörer ska ansluta till Säker digital kommunikation (SDK), initialt för socialtjänsten. Med initiativets stöd ges deltagande kommuner möjlighet att med SDK ersätta osäkra och ineffektiva kommunikationskanaler som fax och e-post.

Malmö stads principer för digitalisering

Kommunstyrelsen beslutade 2023 om fyra principer för Malmö stads digitalisering, som ska bidra till att nå de visioner och mål som finns inom alla Malmö stads verksamheter:

- Digitalisering med omtanke
- Skapa värde på nya sätt
- Människors behov i centrum
- Samarbete över gränserna

Handslaget för digitalisering motsvarar principen om Samarbete över gränserna. Malmö stads övriga principer rymmer väl med de fyra delarna i SKR:s vision i Handslag för digitalisering: För alla invånare, För att möta bristen på arbetskraft, För effektivitet och innovation och För en hållbar samhällsutveckling.

I linje med inriktningen för digitaliseringen i EU

EU har utlyst Digital Decade – mellan 2020 och 2030 läggs särskilt fokus på att ta vara på digitaliseringens möjligheter med en människocentrerad och hållbar digital vision för hela samhället. Det digitala decenniets policyprogram anger digitala ambitioner för det kommande decenniet i form av tydliga, konkreta mål.

Huvudmålen kan sammanfattas i fyra punkter:

- En digitalt skicklig befolkning och högkvalificerad digital kompetens
- Säkra och hållbara digitala infrastrukturer
- Digital transformation av företag
- Digitalisering av offentliga tjänster.

Sammanfattningsvis finns styrning på lokal, nationell och europeisk nivå som pekar i samma riktning. I tillägg till dessa har vi regeringens mål för digitaliseringspolitiken, som är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Det finns ingen anledning att vänta, tekniken är idag etablerad, central IT och digitalisering är bemannad med rätt kompetenser för att stötta verksamhetsnära utveckling. Det som krävs är samarbete på alla nivåer i staden och att verksamhetsutvecklingen i förvaltningarna drivs framåt så att vi tillsammans kan leva upp till dessa ambitioner.

Utvecklingsplanen börjar och slutar i förvaltningarna

Det är förvaltningarnas behov som utgör utvecklingsplanens fokus.

Behovskartläggningen bygger på en kontinuerlig dialog med stadens förvaltningar.

Utvecklingsplanen tas fram och förankras löpande med förvaltningarnas digitaliseringsansvariga för att verifiera behov och innehåll. Innehållet i planen formas också genom en aktiv omvärldsbevakning och deltagande i initiativ på lokal, regional och nationell nivå.

”Teknologier” behöver berikas med ”Kompetens och digitalisering” för att ”Effekter” ska kunna nås i stadens verksamheter och i samhället. IT och digitalisering skapar förutsättning för effekthemtagning, dvs de två första områdena. Det är kring dessa områden planen är strukturerad. Planen utgör startskottet för att nya leveranser av teknik och kompetenser etableras, eller förändras. Dessa förutsättningsskapande leveranser tillsammans med övriga kommungemensamma plattformar, tjänster och rådgivning, finansieras av kommunbidraget. Digitaliseringen och verksamhetsnyttan sker dock först när förvaltningarna på olika sätt tillämpar och nyttjar detta utbud. Det är respektive förvaltning som finansierar och resurssätter för att säkerställa att verksamhetsnytta i form av effektiviseringar och förbättrad samhällsservice realiserar.

Utökning och prioritering av kommungemensam IT och digitalisering

Utvecklingsplanen regleras genom Riktlinjer för IT och digitalisering (KF 2021-03-31 § 100). Den utgörs av antingen nya IT- och digitaliseringssatsningar eller utökning och prioritering av befintliga kompetenser och resurser som utgår från stadens centrala IT- och digitaliseringsavdelning. I utvecklingsplanen lyfts däremot inte normal drift, som exempelvis plattformar, support och nät, som tar större delen av organisationens resurser och budget i anspråk.

Utvecklingsplanen 2025 förutsätter utökningar av den kommundemensamma IT- och digitaliseringsbudgeten på 16 mnkr för insatser inom IT-säkerhet och 5 mnkr för övriga insatser i utvecklingsplanen. De medel som krävs för att genomföra satsningarna i utvecklingsplanen beslutas i budgetskrivelsen. Det innebär att de prioriteringar och nya satsningar som beskrivs i utvecklingsplanen endast kan genomföras i sin helhet om budgetramen ökas i enlighet med äskandet. De 16 mnkr som ska förstärka stadens IT- och cybersäkerhet ska stärka stadens resiliens. Investeringarna tar hänsyn till nya krav i EU:s NIS2-direktiv samt förhåller sig till resultatet från MSB Cybersäkerhetskollen. Aktiviteter och insatser rör alla delar av kedjan från förebyggande arbete, tidig upptäckt, förbättrad riskhantering och stärkt nätsäkerhet. De stora utgiftsposterna är planerade inom tidig upptäckt och stärkt nätsäkerhet.

Investeringarna rör också kraftiga resursförstärkningar både inom ramen för utvecklingsplanen och ordinarie drift. De fem mnkr som ska möjliggöra övriga satsningar inom utvecklingsplanen är uteslutande resursförstärkning. Tjänster planeras att tillsättas inom bland annat datahantering, integration & automation, utvecklingsmetodik, den mobila arbetsplatsen och teknikkompetens för AI.

Förtydligat uppdrag inom artificiell intelligens

I det förvaltningsövergripande arbetet med utvecklingsplanen identifieras artificiell intelligens (AI) och de teknologier som är kopplade till AI som möjliggörare för innovation och effektivisering. Den snabba utvecklingen av teknologier och regleringen runt dessa behöver gemensamt utforskas för att bättre och snabbare identifiera möjligheter, begränsningar och förhållningssätt. Därför föreslås ITD:s uppdrag inom AI att omfatta följande:

- Ta fram en generell vägledning utifrån perspektiv som informationssäkerhet, juridik och etik, transparens och riskbedömning för användare av AI-tjänster.
- Bilda ett kommundemensamt AI-råd som testas under 2024 för att sedan utvärderas inför vidare etablering.
- Driva kunskapshöjande aktiviteter och förvaltningsövergripande nätverk för kunskapsutbyte inom AI.
- Bedriva utforskande arbete i samarbete med stadens förvaltningar och andra relevanta aktörer.
- Förbättra förutsättningar för kommande AI-satsningar genom bland annat strukturerade och tillgängliggjorda dataresurser.

Vägledningen för AI ska vara följsam med den snabba teknikutvecklingen, till användarnas behov och till förändringarna i reglering och styrning av AI. Den riktar sig brett till Malmö stads medarbetare, för att trygga och påskynda det egna utforskandet av AI-tjänster i arbetsvardagen. I vägledningen ges läsaren en orientering och förklaring av AI för att ge en samsyn på vad som är nytt och annorlunda jämfört med andra teknologier. Den belyser AI ur perspektiv som informationssäkerhet, juridik, etik, riskhantering och ger råd i form av regler och principer ur användarens perspektiv.

Ansvariga

Marcus Christensson, avdelningschef IT och digitalisering
Louise Strand, servicedirektör